



ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI  
INSTITUTUL PATRIMONIULUI CULTURAL  
CENTRUL DE ARHEOLOGIE

# REVISTA ARHEOLOGICĂ

**serie nouă \_ vol. IX \_ nr. 2**

CHIȘINĂU 2013

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI  
INSTITUTUL PATRIMONIULUI CULTURAL  
CENTRUL DE ARHEOLOGIE

REVISTA ARHEOLOGICĂ

Redactor șef / Editor-in-chief: dr. hab. **Oleg Levițki**

*Colegiul de redacție*

Dr. hab. **Igor Briuiako** (Odesa), dr. **Roman Croitor** (Chișinău), dr. hab. **Valentin Dergaciov** (Chișinău), prof. dr. **Svend Hansen** (Berlin), dr. **Maia Kașuba** (Sankt Petersburg), prof. dr. **Eugen Nicolae** (București), prof. dr. hab. **Gheorghe Postică** (Chișinău), dr. **Svetlana Reabțeva** (Chișinău), prof. dr. **Petre Roman** (București), dr. hab. **Eugen Sava** (Chișinău), dr. hab. **Sergei Skoryi** (Kiev), prof. dr. **Victor Spinei**, mem. cor. al Academiei Române (Iași), dr. **Nicolai Telnov** (Chișinău), dr. hab. **Petr Tolochko**, acad. al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (Kiev), dr. **Vlad Vornic** (Chișinău)

Secretar de redacție – **Larisa Ciobanu**

Prelucrarea materialului ilustrativ – drd. **Ghenadie Sîrbu**

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice alte materiale se vor trimite pe adresa: Colegiul de redacție al „Revistei Arheologice”, Centrul de Arheologie, Institutul Patrimoniului Cultural AȘM, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1, MD-2001, Chișinău, Republica Moldova

Рукописи, книги и журналы для обмена, а также другие материалы необходимо посылать по адресу: редакция «Археологического Журнала», Центр археологии, Институт культурного наследия АНМ, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт 1, MD-2001 Кишинэу, Республика Молдова

Manuscripts, books and reviews for exchange, as well as other papers are to be sent to the editorship of the “Archaeological Magazine”, the Institute of Cultural Legacy of the Academy of Sciences of RM, bul. Ștefan cel Mare și Sfânt 1, MD-2001 Chisinau, the Republic of Moldova

Toate lucrările publicate în revistă sunt recenzate de specialiști în domeniu

Все опубликованные материалы рецензируются специалистами

All the papers to be published are reviewed by experts

## CUPRINS – СОДЕРЖАНИЕ – CONTENTS

### STUDII – ИССЛЕДОВАНИЯ – RESEARCHES

<b>Николай Анисюткин</b> ( <i>Санкт-Петербург</i> ). О специфике трансформации среднего палеолита в верхний на территории Восточного Прикарпатья .....	5
<b>Valentin Dergaciov</b> ( <i>Chişinău</i> ). Cu privire la originea și evoluția topoarelor-celt din epoca bronzului .....	22
<b>Vasile Haheu</b> ( <i>Chişinău</i> ). Tracii septentrionali și sciții: interferențe și transformări culturale .....	29
<b>Сергей Скорый</b> ( <i>Киев</i> ). Поясная пряжка – скачущий всадник из Предгорного Крыма .....	46
<b>Natalia Mateevici</b> ( <i>Chişinău</i> ), <b>Tatiana Samoilova</b> ( <i>Odesa</i> ). Imagini de vase grecești antice de pe ștampile amforistice de Sinope de la Tyrag .....	57
<b>Aleksandr Maliukevich</b> ( <i>Odesa</i> ). Construcții de cult din așezarea Mologa II .....	66
<b>Octavian Munteanu, Vasile Iarmulski</b> ( <i>Chişinău</i> ). Linguri de lut din mediul culturii Poienești-Lucașeuca .....	76
<b>Евгений Ткач</b> ( <i>Киев</i> ). Костобоки в Маркоманских войнах .....	85
<b>Ion Ursu</b> ( <i>Chişinău</i> ). Piese din echipamentul de apărare descoperite în complexe funerare ale turanicilor târzii din spațiul carpato-nistrean .....	104
<b>Svetlana Reabțeva</b> ( <i>Chişinău</i> ). Pandantive de tâmplă sau cercei în formă de semilună și mărgelați în siturile arheologice din regiunea carpato-danubiană (secolele XII–XVII) .....	111

### MATERIALE ȘI CERCETĂRI DE TEREN – МАТЕРИАЛЫ И ПОЛЕВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ – PAPERS AND SURVEYS

<b>Сергей Коваленко, Роман Кройтор, Олег Левицкий</b> ( <i>Кишинэу</i> ). Археологические исследования в гроте Тринка III в 2011 г. ....	127
<b>Oleg Levički, Ghenadie Sîrbu, Livia Sîrbu, Sergiu Heghea</b> ( <i>Chişinău</i> ). Cercetările arheologice din situl Trinca-La Șanț, campania anului 2011. Rezultate preliminare .....	136
<b>Sergiu Heghea</b> ( <i>Chişinău</i> ). Așezările complexului cultural Precucuteni-Cucuteni-Tripolie din regiunea Podișului Moldovei de Nord .....	161
<b>Валентин Дергачев</b> ( <i>Кишинэу</i> ). Клады поздней бронзы из сс. Жавгур и Отак в Республике Молдова .....	169
<b>Сергей Агульников, Сергей Курчатov</b> ( <i>Кишинэу</i> ). Курган сарматской элиты в Буджакской степи .....	175
<b>Сергей Агульников</b> ( <i>Кишинэу</i> ), <b>Александр Малюкевич</b> ( <i>Одесса</i> ). Стратиграфия кургана 20 Казаклийского курганного могильника .....	185
<b>Alexandru Levinschi, Emanuil Brihuneț</b> ( <i>Chişinău</i> ). Vestigiile arheologice din raza satelor Zamciogi și Rădeni pe r. Ichel .....	191
<b>Larisa Ciobanu, Ion Noroc</b> ( <i>Chişinău</i> ). Materiale din așezarea cu mai multe niveluri de locuire Ustia-La Plopi, raionul Glodeni .....	198
<b>Lilia Dergaciovă, Nicolai Telnov</b> ( <i>Chişinău</i> ). Monede medievale moldovenești din colecții particulare din Republica Moldova (VII) .....	203

## DISCUȚII – ДИСКУССИИ – DISCUSSIONS

<b>Ольга Ларина</b> ( <i>Кишинэу</i> ). Антропоморфная пластика и ее разнообразие .....	211
<b>Vasile Naheu, Dumitru Bratco</b> ( <i>Chișinău</i> ). Unelte și dispozitive, tehnici și practici vitivinicole la tracogeto-daci .....	218

## CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE – МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ – INTERDISCIPLINARY SURVEYS

<b>Angela Simalcsik, Robert Daniel Simalcsik, Vasilica Monica Groza</b> ( <i>Iași</i> ). Hipoplazia smalțului dentar în seria scheletică deshumată din necropola de la Lozova, secolele XIV-XV .....	228
<b>Roman Croitor</b> ( <i>Chișinău</i> ). Domestic horse from early iron age of Crimea .....	245
<b>Сергей Горбаненко</b> ( <i>Киев</i> ). Зерновое хозяйство северян .....	256

## RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE – РЕЦЕНЗИИ И КНИЖНОЕ ОБОЗРЕНИЕ – PAPER AND BOOK REVIEW

<b>Voica Maria Pușcașu, Nicolae N. Pușcașu, Mănăstirea Dobrovățului. Monografie arheologică și istorică</b> , Putna, Editura Mitropolit Iacov Putneanul, 2012, 180 pag. + 26 pl., ISBN 978-606-92292-8-6 (Ludmila Bacumenco-Pîrnău, <i>Chișinău</i> ) .....	273
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----

## IN HONOREM

<b>К 65-летию Николая Петровича Тельнова</b> (Светлана Рябцева, <i>Кишинэу</i> ) .....	277
----------------------------------------------------------------------------------------	-----

## IN MEMORIAM

<b>È.A. Rikman – destinul unui arheolog</b> (Sergiu Matveev, Adrian Pelivan, <i>Chișinău</i> ) .....	279
<b>Vasile Grosu (28.02.1934 – 27.12.2013)</b> (Larisa Ciobanu, Vlad Vornic, <i>Chișinău</i> ) .....	290

<b>LISTA ABBREVIERILOR – СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ – LIST OF ABBREVIATION</b> .....	292
-----------------------------------------------------------------------------	-----

<b>INFORMAȚII ȘI CONDIȚIILE DE EDITARE A REVISTEI ARHEOLOGICE</b> .....	295
-------------------------------------------------------------------------	-----

<b>ИНФОРМАЦИЯ И УСЛОВИЯ ИЗДАНИЯ АРХЕОЛОГИЧЕСКОГО ЖУРНАЛА</b> .....	297
--------------------------------------------------------------------	-----

<b>INFORMATION AND CONDITION OF PUBLICATION IN THE ARCHAEOLOGICAL MAGAZINE</b> .....	299
------------------------------------------------------------------------------------------	-----